

گزارشی از:

وضعیت شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی فرش دستباف سراسر کشور در سال ۱۳۸۱

سپاه خوبی

شامل اقداماتی است که در خصوص فرش
دستباف صورت گرفته است.

وضعیت تعاوینهای فرش دستباف قبل و بعد از ایجاد وزارت تعاون

قبل از پیدایش وزارت تعاون تعداد ۱۴۱ تعاونی فرش دستباف در کشور فعال بودند. این تعاوینها با تعداد ۱۴۲۱۷۳ نفر عضو، سرمایه‌ای برابر با ۴۵۷۳/۸۴۱ هزار ریال داشتند.

پس از تأسیس وزارت تعاون و با حمایتها که در سازماندهی شرکتهای تعاونی، اتحادیه‌های استانی و سراسری به عمل آمد این صنعت پیش از پیش رونق گرفت. در این راستا با بهره‌مندی از تسهیلات مقرر در تبصره‌های بودجه حمایتها مالی و اعتباری صندوق تعاون، مشارکت در برپایی نمایشگاه‌های متعدد خارجی و داخلی زمینه گسترش تعاوینها و بالتنی آن توسعه بیشتر صادرات فرش فراهم شد.

این رشد تا سال ۱۳۷۴ ادامه یافت،

صنایع وابسته و در ارتباط با آن، کشاورزی، دامداری، ریسنگی، بافتگان، رنگرزی و قالیشویی طیف گسترده‌ای از زحمتکشان کشور را در بر می‌گیرد. وزارت تعاون با توجه به جایگاه ویژه فرش در اقتصاد کشور، ایجاد اشتغال و سهم آن در ارزش افزوده و باعنایت به اهداف، وظایف محوله در راستای ایجاد اشتغال بیشتر رفع محرومیت و رسیدن به عدالت اجتماعی تمهیداتی در زمینه تشکیل.

هایات و حمایت و نظرات از تعاوینها فرش دستباف به عمل آورده است.

گزارش حاضر از سه زاویه:

الف - وضعیت شرکتهای تعاونی فرش دستباف سراسر ایران به تفکیک استان

ب - وضعیت اتحادیه‌های تعاونی فرش دستباف استانی

ج - وضعیت شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی تحت پوشش اتحادیه سراسری

تعاونیهای فرش دستباف ایران به مطالعه پرداخته است. بخش دوم این مجموعه

اشاره

فرش دستباف ایران با نقش جادویی طرح و بافت بدیع و رنگ‌آمیزی ابتکاری ریشه در اعماق فرهنگ و هنر و تاریخ این مرز و بوم دارد. این یادگار ارزشمند، میراث دسترنج زنان و مردانی بی‌ربا، باصفا و کسانی است که در این مسیر از شیره جان و نور چشم خود مایه می‌گذارند.

زادگاه هنر فرشبافی ایران است و با

کشف فرش پازاریک توسط باستان‌شناسان روسی که احتمالاً جزء میراث خاندان هخامنشی بوده قدمت فرش بافی به هفت هزار سال قبل می‌رسد.

با همه فراز و نشیب‌هایی که در عرصه اقتصاد ایجاد شده است و نیز علیرغم حضور رقبای خارجی لیکن فرش ایران همچنان از نظر برتری تاریخی، فرهنگی و

هنری و تجاری در رده اول قرار دارد.

فرش در حال حاضر علاوه بر ارزش هنری از مهمترین اقلام صادراتی غیر

نفتی به شمار می‌رود و صنعت فرش و

اطلاعات اتحادیه‌های تعاونی فرش دستیاف

ردیف	استان	وضعیت فعلی	تعداد اعضاء	میزان سرمایه (ریال)	تعداد بافندۀ تحت پوشش
۱	کرمانشاه	x	۱۶	۵۴۶۰۳۳۰۰۰	۴۰۷۷
۲	کرمان	x	۱۰	۳۷۶۲۵۰۰۰۰	۲۵۷۳
۳	اصفهان	x	۴۴	۱۷۹۵۶۱۹۵۶۰	۲۰۸۰۵
۴	اردبیل	x	۸	۲۱۸۰۰۴۰۰۰	۵۱۰
۵	خراسان	x	۱۰	۱۶۹۷۳۰۰۰۰۰	۴۱۶
۶	مازندران	x	۱۳	۷۱۶۴۹۷۰۰۰	۲۷۵۰
۷	آذربایجان غربی	-x	۱۸	۱۶۴۶۳۹۱۰۰۰	۱۱۰۰
۸	همدان	x	۹	۳۵۸۴۳۰۰۰۰۰	۵۶
۹	فارس	x	۸۰	۷۹۷۰۰۰۰۰	۱۲۵۰
۱۰	مرکزی	x	۵۰	۳۲۰۰۰۰۰۰۰	۵۳
۱۱	آذربایجان شرقی	x	۲۷	۱۶۴۶۳۹۱۰۰۰	۱۱۰۰
۱۲	لرستان	x	۶۵	۵۱۰۸۰۵۰۰۰	۶۰
۱۳	یزد	x	۲۰	۹۸۶۴۰۰۰۰۰	۲۸۰
۱۴	کردستان	x	۳۲	۱۰۳۶۶۴۴۰۰۰	۳۲۰
۱۵	قم	x	۷	۲۱۰۰۰۰۰۰۰	۳۰۰
	جمع کل		۴۰۹	۹۸۷۲۴۶۴۵۶۰	۵۰۹۰

و تعداد بافندۀ تحت پوشش اتحادیه ۵۵۹۵۰ نفر می‌باشد.

با تشکیل اتحادیه شرکت‌های تعاونی استانی و فراهم آمدن مقدمات تأسیس اتحادیه در سایر استانها اتحادیه سراسری تعاونی‌های تولیدکنندگان فرش دستیاف ایران با عضویت ۸۴ شرکت و اتحادیه تعاونی به منظور ایجاد هماهنگی در بازاریابی، برگزاری تعامل‌گاههای داخلی و خارجی و کمک به امر صادرات فرش و واردات مواد اولیه مورد نیاز شرکت‌های تعاونی‌های تحت پوشش وزارت تعاون در سال ۱۳۷۳ مهیا شد.

به طور کلی و در مجموع تعاونی‌های فرش در دو گروه فعالیت می‌کنند: ۱- تولیدکنندگان فرش دستیاف - ۲- تأمین نیاز تولیدکنندگان فرش

بانکی به پرداخت اصل و دیون استفاده شده در سال ۱۳۷۴ بنایه دلایل مختلف هزینه‌های مضاعفی را به تعاونیها وارد نمود تا جایی که به موجب محاسبات انجام شده با احتساب نرخ کارمزد بانکی سالانه از فرار ۱۶ درصد کارمزد تسهیلات دریافتی با احتساب ضریب تکاثر مربوط به ۱۲۵ درصد بالغ گردید و از اصل تسهیلات فزونی گرفت و موجبات غیر فعال شدن ۳۹۵ تعاونی تحت پوشش وزارت تعاون گردید. در حال حاضر حسب آمار ارائه شده از سوی استانها تا پایان سال ۱۳۸۱، ۹۴۵ تعاونی فرش دستیاف ثبت گردیده است که از این تعداد ۵۰۰ تعاونی فعال و ۳۹۵ تعاونی غیر فعال می‌باشد. در همان سال فرش دستیاف تعداد اعضای تحت پوشش این تعاونیها ۱۶۲۷ نفر و سرمایه ثبت‌شده این تعاونیها ۴۱۶۴۴۲۰۳ هزار ریال می‌باشد همچنین تعداد بافندۀ تحت پوشش ۱۱۵۸۶۲ نفر می‌باشد.

ازرون براین تعداد اتحادیه‌های استانی ۱۵ اتحادیه می‌باشد که ۱۱ اتحادیه فعال و ۴ اتحادیه از این تعداد غیر فعال است. همچنین تعداد تعاونی‌های تحت پوشش اتحادیه‌های استانی ۹ شرکت و سرمایه ثبتی آنها ۴۰۹ هزار ریال ۳- وجود دیون بانکی

نورم شدید داخلی در سال ۱۳۷۴ موجب افزایش قیمت تمام شده فرش گردید و هم‌مان با تثبیت نرخ برابری ریال به دلار صادرات فرش دچار اختلال و در نهایت موجبات رکود بازار فرش گردید.

الزام استفاده کنندگان از تسهیلات

اطلاعات شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی استانی فرش دستیاف

همانطور که از جداول مندرج در گزارش برمنی آید که در مجموع از تعداد ۱۵ اتحادیه استانی ۱۱ اتحادیه تعاونی فعال و ۴ اتحادیه از این تعداد غیر فعال می‌باشدند که تعداد بافندگان تحت پوشش آنها ۵۵۹۵۰ نفر است.

همچنین در مجموع از تعداد ۹۴۵

اطلاعات تعاونی استانی فرش دستباف

ردیف	استان	وضعیت فعلی	تعداد اعضا	میزان سرمایه (ریال)	تعداد بافنده تحت پوشش
۱	اذربایجان شرقی	۳۸	۲	۲۲۲۷۴۴۱...	۱۲۸۴۰
۲	اذربایجان غربی	۱۴	۲۱	۶۹۶۴۳۵۶...	۳۹۲۳
۳	اردبیل	۲۸	۲۴	۸۰۸۰۴....	۲۹۸۴
۴	ایلام	۱۲	۱۰	۳۰۳۱۰۵۰۰۳۵	۲۶۵
۵	اصفهان	۴۵	۱۱	۴۶۲۷۴۰۶۱۷۱	۲۱۹۲۶
۶	بوشهر	۲	۳۱	۶۴۰۸۸۸...	۵۶
۷	نهران	۴۱	۲	۱۷۷۴۶۶۷...	۱۰۱۷۰
۸	چهارمحال و بختیاری	۱۵	۳	۹۱۱۹۱۸...	۶۰۷۹
۹	خراسان	۶۲	-	۳۴۰۹۰۴۰...	۱۰۲۷
۱۰	خوزستان	۸	۵	۳۱۰۵۹...	۷۶۳
۱۱	سمنان	۶	۱	۴۶۸۲۱...	۳۵۹۸
۱۲	سیستان و بلوچستان	-	۸	۱۶۴۹۰۹۹...	-
۱۳	فارس	۹۰	۳۶	۲۹۷۴۴۸۹...	۱۶۳۶۸
۱۴	زنجان	۱۱	۴	۲۸۲۲...	۱۲۹۰
۱۵	قزوین	۴	۱۲	۴۲۸۷۸...	۸۷۵
۱۶	قم	۸	۴۳۴	۲۵۱۰۹۷...	۳۴۴
۱۷	کردستان	۲۶	۳۸	۱۷۴۰۵۰۳...	۷۱۰۷
۱۸	کرمان	۱۸	۲۳	۲۹۶۹۰۹...	۶۲۳۸
۱۹	کرمانشاه	۳۴	۲	۸۰۱۸۸۳۵۰	۷۴۳۱
۲۰	کهگیلویه و بویراحمد	۶	۶	۱۲۱...	۲۷۹
۲۱	گلستان	۱۴	۱۴	۵۲۲۸۷۹...	۲۴۹۹
۲۲	گیلان	۸	۲	۴۳۸۹۰...	۱۰۹
۲۳	لرستان	۲	۶۳	۵۱۰۸۰...	۱۰۰
۲۴	مازندران	۲۱	۱۹	۲۴۹۱۶۱۹...	۲۴۰۳
۲۵	مرکزی	۲	۳۱	۶۷۰۰۳...	۲۹۲۸
۲۶	هرمزگان	۵	۴	۰۰۲۱۴...	۹۹
۲۷	بیزد	۲۹	۴	۹۸۶۴...	۲۰۰۵
۲۸	همدان	۱	۱۱	۵۳۸۴۱...	۵۶
	جمع کل	۵۵۰	۳۹۵	۴۱۶۴۴۳۰۳۱۰۶	۱۱۵۸۶۲
	جمع نهایی	۹۴۵			

حمایت از شرکتها و اتحادیه‌های تولیدکنندگان فرش دستباف و تضمین و تثبیت بقای فعالیت آنها طی نامه شماره ۱/۲۸۵۴ مورخ ۱۳۷۹/۶/۱۷ مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تقاضا کرد که کل جرائم دیرکرد با احتساب سود بخشود شده آن سازمان نیز طی نامه شماره ۱۰۵/۴۲۹۱۱/۸۶۸۸۰ مورخ ۱۳۸۱/۴/۸ جمهوری اسلامی ایران اعلام و در نهایت باشکن مركزی از بانک کشاورزی خواستار ارائه اطلاعات جامع و کامل شد. پس از برگزاری جلسات متعدد و بررسی آمار

به موجب تبصره ۴ قوانین بودجه سالهای ۱۳۷۴ لغایت ۱۳۷۶ و همچنین از محل اعتبارات تبصره ۲ سالهای ۱۳۷۷ لغایت ۱۳۸۱ تسهیلات بانکی و اعتباری جهت تأمین نهاده‌ها و سرمایه در گردش در اختیار تعاونیهای فرش دستباف قرار می‌گیرد. مع الوصف تعاونیها به دلیل تنزل قیمت فرش و کاهش ارزش رسمی دلار در سال ۱۳۷۴ و رکود بازار فرش و وجود دیون بانکی در بازار پرداخت تسهیلات فوق الاشاره دچار مشکل گردیدند. در این میان وزارت تعهدات مالی دولت و

تعاونی فرش دستباف که در استانها فعال است نمایند. ۵۵ تعاونی فرش فعلی می‌باشند که موجبات استثنای ۱۱۵۸۶۲ نفر فالیاب را فراهم آورده‌اند. در عین حال با حمایتهایی که توسط بخش تعاونی صورت می‌گیرد و با تمهداتی که در این خصوص انجام گرفته است امید می‌رود که تعاونیهای غيرفعال به مرور فعالیت خود را مجدداً آغاز نمایند.

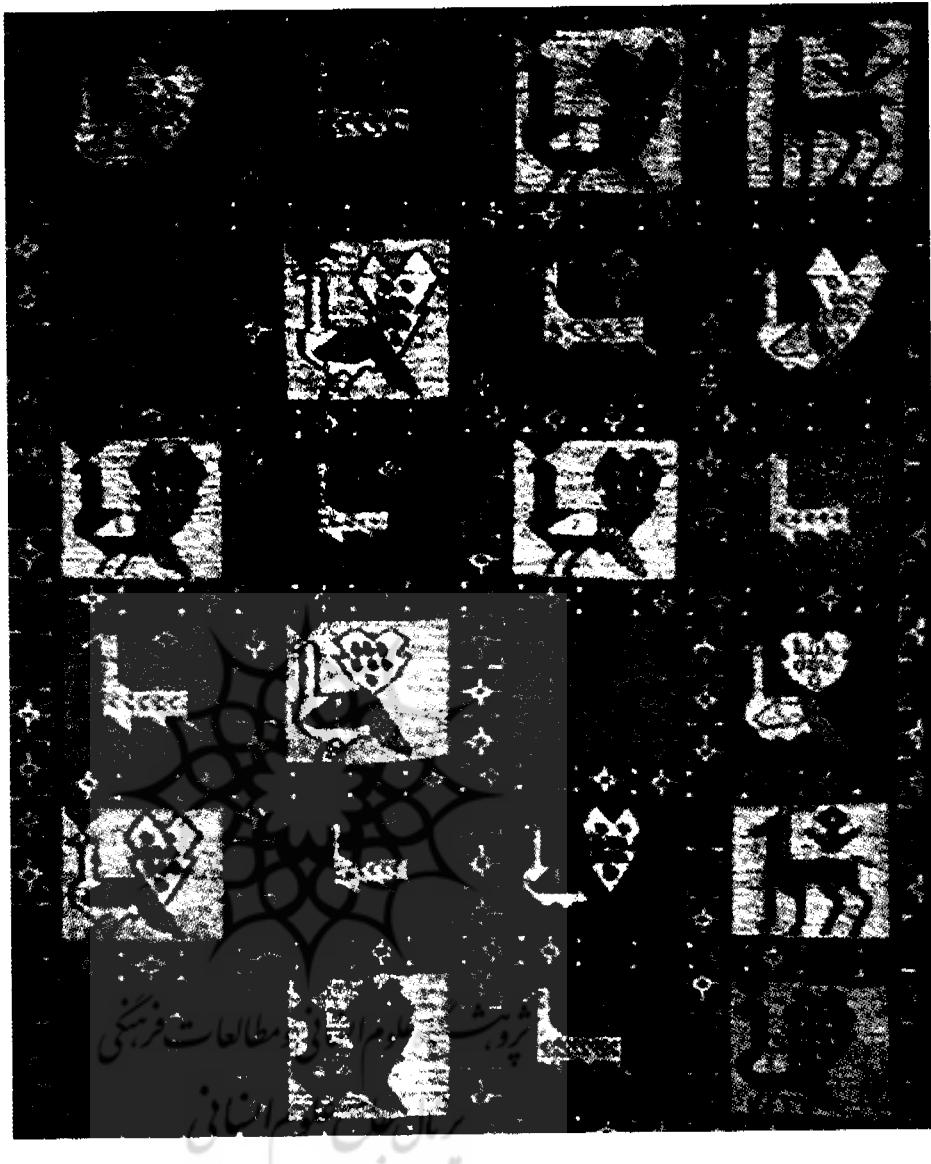
اقدامات انجام‌شده درخصوص مسائل و مشکلات تعاونیهای فرش دستباف
همارگونه که قبلاً نیز مطرح گردید

سایه جناب آفای دکتر سیاری فر معاون محترم رئیس‌جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکاتبه صورت گرفت و برنامه زمانبندی بازپرداخت اقساط طی نامه شماره ۵/۱۵۰۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام گردید.

در کنار مکاتبات عدیده دیگر با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در تاریخ ۱۳۸۱/۵/۱۰ شماره ۱/۷۲۳۴ به عنوان جناب آفای دکتر عارف نامه‌ای به منظور رفع موانع و مشکلات سنتع فرش کشور سا امضا و وزیران محترم تعاون، جهاد کشاورزی و بازرگانی جهت طرح موضوع در جلسه هیأت محترم وزیران و شورای اقتصاد تهیه و ارسال گردید که در نهایت در مهر ماه ۱۳۸۱ شورای اقتصاد طرح کلی را مورد بررسی قرار داده یکن تا کنون غیرغم بیگیریهای متعدد و مکاتبات دیگر

موضوع به تأیید هیأت محترم وزیران نرسیده است که امید است تا در اولین جلسه شورای اقتصاد موضوع مطرح و به نتیجه برسد.

در خصوص آئین‌نامه اجرایی قانون بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بازدگان فالی، قالبج، گلیم و زیلو نیز پس از مکاتبات و بیگیریهای متعدد و برگزاری جلسات با سازمان تأمین اجتماعی در تاریخ ۱۳۸۰/۷/۲۲ شماره ۵۰۰۰/۶۲۰۸۹ سازمان تأمین اجتماعی آئین‌نامه و بخش‌نامه مربوطه را

پروژه اسلامی مطالعات فرهنگی نمایش اسناف

آنها» در چهلمین جلسه کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۸ مطرح و با درخواست مزبور منوط به شماره ۱۳۸۰/۶/۲۵ مورخ ۸۰/۸/۸۶۳۵ به بانک مرکزی اعلام گردید. در این راستا بانک مرکزی نیز طی نامه شماره الف/۳۶۲۶ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۸ اعلام نمود که موضوع «استمهال بددهی های استفاده کنندگان از تسهیلات تبصره ۴ سابق و تبصره ۳ فعلی در موارد فالیافی و صنعت فرش و همچنین بخشودگی جرائم

۶- در خصوص راه حل‌های جلوگیری از مشکل تولید و مصرف پشم دباغی شده در صنعت فرش، کمیته تولید میز فرش موضوع را پیگیری می‌نماید.

۷- در میز فرش مقرر شده است فروشنده‌گان داخلی از تاریخ ۱۳۸۲/۱/۱ در فاکتورهای فروش خود صراحتاً موضوع استفاده یا عدم استفاده از پشم دباغی شده، الیاف مصنوعی و همچنین بی‌گره بودن فرشهای بافته شده را به طور شفاف تعیین کنند.

۸- همچنین واحدهای تابعه شرکت سهامی فرش، تعاوینها، نهادهای مؤسسه‌تولیدکننده و فروشنده‌گان فرش در اظهارنامه‌هایی که به گمرک تسلیم می‌نمایند، موضع‌گذاری که در فاکتورهای فروش خود عدم استفاده از پشم دباغی شده، الیاف مصنوعی و همچنین بی‌گره بودن فرشهای فروخته شده را صراحتاً قید نمایند.

۹- همچنین میز فرش در خصوص ندوین طرح جامع تبلیغات فرش ایران گامهای مثبتی برداشته است.

۱۰- در عین حال لزوم الصاق شناسنامه به فرشهای صادراتی در آخرین جلسه میز فرش مطرح گردید و مقررشد آرم ویژه‌ای که مظهر اصالت و هنر فرش ایرانی است طرح و انتخاب گردد که این آرم مشخص کننده طرح فرش، انداز، رنگ متن، تعداد گره، شماره سریال، کد صادر کننده و مواد اولیه به کار رفته در فرش باشد.

۱۱- در خصوص محجوز خروج فرش همراه مسافر نیز همانگونه که اعلام شده است خروج فرش همراه مسافر تا سقف ۲۰ متر مریم مجاز و محدودیتی از نظر تعداد قطعات فرش تا سقف متراژ ذکر شده وجود ندارد و علاوه بر این مسافر می‌تواند از مرزهای زمینی و دریایی نیز فرش خارج نماید لیکن برای کشورهای زیارتی عراق، سوریه، عربستان خروج فرش غیر قانونی ولی برای کشورهای حوزه خلیج فارس آزاد می‌باشد.

۱۲- برگزاری سمینارها و همایشها برای در خصوص مسائل و مشکلات و راهکارهای اجرایی در استانها نیز از جمله اقدامات میز فرش می‌باشد. ●

حرمت فرش بدارید

من گل باغ هنرهای شما

من اگر پای شما می‌بوسم

یا اگر خاک شنین رهتان گردیدم

حرمت دست توانای شما می‌دارم

کلک افسونگر آن دختر افسار را

ترکمن، کرد و لر و خمسه

و تیموری را

عرب و آذری و گیلک و

قشقاو بلوج

او که گلهای گلستان سرافرازی را

آبی و قرمز و زرد چمنی را

هرمه مردم با غیرت

و فرهنگ وطن

در خراسان و اراک و

همدان و کرمان

قم و زنجان و صفاهان و

هریس و کاشان

باغ در باغ به جوی نگاه قالی آورد

او که نخجیر گه رستم و گور بهرام

آن دلیران که ندادند

به دشمن میدان

با سرانگشت ظریف و لرزان

رنگ در رنگ به میدان

گره‌ها آورد

او که با حرمت و ارج هنر

افزود، او بود

حرمت فرش بدارید که

فردا دیر است

مایه عزت ما خواهد بود

شوکت ملت ما خواهد بود

دانشگر

ارسال نمود که وزارت تعاون نیز مراتب را طی نامه شماره ۱۳۸۰/۸/۱۲ به ادارات کل تعاون استانها منعکس نموده و در تاریخ ۱۳۸۱/۸/۱ آمار در خواست کنندگان بیمه از استانها به سازمان تأمین اجتماعی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور جهت اقدامات بعدی ارسال گردید.

همچنین در جلسات میز فرش و کمیته‌های تخصصی آن نهاینده وزارت تعاون، اتاق تعاون جمهوری اسلامی ایران و اتحادید سراسری تعاوینهای تولیدکنندگان فرش دستباف ایران شرکت می‌نمایند تا تصمیمات لازم در خصوص بهبود و ساماندهی و رفع موانع صنعت فرش دستباف گرفته شود. در این بخش اهم مصوبات و تصمیمات کمیته‌های یادشده به شرح زیر ارائه می‌گردد:

۱- طرح و تصویب و اجرای آینه نامه احرایی بیمه بازنیستگی فوت و از کارافتادگی بافتگان قالی و قالیچه و گلیم و زبلو

۲- طرح و تصویب مجتمعهای بزرگ و منمرکز قالی بافی به منظور بالابردن سطح معیشتی قالی بافان - تأمین بهداشت و سلامت بافتگان فرش، کنترل دقیق بر کیفیت فرش دستباف و استفاده از مواد اولیه مرغوب

۳- بررسی تشکیل سازمان عالی فرش به منظور ایجاد متولی برای فرش دستباف

۴- جلوگیری از صدور فرشهای با

مشخصات زیر از ابتدای سال ۱۳۸۲

۱- فرشهایی که در تولید آنها از پشم دباغی شده استفاده شده است

۲- جلوگیری از بافت فرشهایی که در آنها الیاف مصنوعی به کار می‌رود.

۳- فرشهایی که قادر شناسنامه بافت باشند.

۴- ممانعت از بافت فرشهایی که در

بافت آنها از گره کمانشی استفاده می‌شود.

۵- در خصوص موارد بالا مقرر شده است که شبکه تعاون و اتحادیدهای

تعاونی در جهت رساندن مواد اولیه

مرغوب به قالیبافان در اقصی نقاط کشور

عمل نمایند که در این جهت پیشنهاد می‌شود تا شبکه تعاوینهای فرش با نرخ

ترجیحی مواد اولیه را به قالیبافان برساند.